

Terrein: een oud fortgebiedje.

Deelnemers: Ronny Dingemans, André Peeters en Karl Hellemans.

Opmerkingen: we vertrokken met 0°. Het was wat ijszig en de ijsvogel liet zich niet zien. Alleen op het clublokaal als afbeelding was hij te bewonderen. Sommigen onder ons voelden ook niet voor deze temperatuur en hadden geen ambitie om als ijsbeer op te treden. Zij zweerden eerder om dit te ontvluchten en met een maand of zo naar Spanje te trekken.

De zon was wel al wat van de partij en deze werd onbewust opgezocht.

Lichenen vonden we al onmiddellijk op een stenen gebouw met bakstenen raamdorpels die op ooghoogte te bekijken waren. De lichenen beten bijna in onze neus. Op gladde schors vonden we een samenstelling van aaneengesloten *Lecidella elaeochroma* (gewoon purperschaaltje, Foto 1) wat op een landkaart trok door de afbakening met de zwarte prothallus, als waren het verschillende provincies. Heel wat konden we op naam brengen maar er waren er ook die we meenamen en die we thuis onder bino bekeken. Hier begon soms een lampje te branden (letterlijk en figuurlijk) en ontdekten we *Pseudoschismatomma rufescens* (verzonken schriftmos, Foto 2) op een es. Op wilg hadden we ook een stukje mee en zagen we met vergroting ook onmiddellijk de witte rook die uit *Anisomeridium polypori*, schoorsteentje, Foto 3) kwam. Uiteraard, had dit niets te maken met een nieuw verkozen paus, maar wel met de pycnosporen die uit het pycnidia kwamen. Met nog twee anderen moesten we even gaan aankloppen bij Dries Van den Broeck om zijn licht te laten schijnen. Een *Physcia* was onduidelijk voor ons maar hij vestigde de aandacht om te kijken naar de marmering van dit exemplaar en dan conclusies te trekken. Deze was gemarmerd (zeker bij het nat maken, goed te zien) en dan mochten we besluiten tot *Physcia aipolia*, (gemarmerd vingermos, Foto 4). Een ander was schriftmos. Ook hier zijn sleutels nodig om het “geschrift” te analyseren en op naam te brengen en dat zonder de “steen van Rosetta”. Dries had hier twee belangrijke kenmerken: met wit berijpte lirellen en op oude steen, hebben we te doen met *Opegrapha demutata*, Foto 5, een licheen zonder Nederlandse naam en slechts met een vermelding in de nieuwe Veldgids. Allicht zeldzaam, maar in Vlaanderen toch meer voorkomend dan gedacht, meldt Dries. *Porina aenea* (schors-olievlekje Foto 6) deed zich op een wat bijzondere wijze voor. We zagen sommige peritheciën ook met een “witte rookpluim”. Hiervan dacht Dries dat dit wel de sporen moeten zijn van dit licheentje. Verder vonden nog *Peltigera rufescens* (klein leermos, Foto 7, 8, 9). De lobben zijn smal hier, met talrijke apotheciën en droog heeft hij blijkbaar wat tomentum (een lichte beharing) en ziet hij er grijs uit. André melde dat hij in “extra time” de rode sporenclusters (een kussenvormige groep van conidiophoren en geassocieerde conidiën) ook nog “sporodochia” genoemd op *Physcia adscendens* (kapjesvingermos) had gevonden. Met name een parasiet: *Illosporiosis christiansenii*. Oef, was dat weer niet echt mooi!? Met veel dank aan Dries voor zijn verhelderingen!

	Fort VII Ijsvogel	c4 36 33	13/02/2018		
	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Substraat	Herb	Zz - RL
1	<i>Anisomeridium polypori</i>	Schoorsteentje	wilg	KH1369	a TNB
2	<i>Arthonia radiata</i>	Amoebekorst	meidoorn		a TNB
3	<i>Athallia holocarpa</i>	Muurzonnetje	beton		a TNB
4	<i>Caloplaca teicholyta</i>	Witte citroenkorst	baksteen		a TNB
5	<i>Candelariella aurella</i>	Kleine geelkorst	baksteen		a TNB
6	<i>Candelariella vitellina</i>	Grove geelkorst	baksteen		a TNB
7	<i>Circinaria contorta</i>	Rond Dambordje	beton		a TNB
8	<i>Cladonia fimbriata</i>	Kopjes-bekermos	beton		a TNB
9	<i>Flavoplaca citrina</i>	Gewone citroenkorst	baksteen		a TNB
10	<i>Flavoplaca flavocitrina</i>	Valse citroenkorst	baksteen		a TNB
11	<i>Illosporiosis christiansenii</i>		Physcia		p
12	<i>Lecanora albescens</i>	Kalkschotelkorst	beton		a TNB
13	<i>Lecanora barkmaniana</i>	Ammoniakschotelkorst	es		a TNB

14	<i>Lecanora campestris</i>	Kastanjebruine schotelkorst	beton		a TNB
15	<i>Lecanora chlarotera</i>	Witte schotelkorst	tak		a TNB
16	<i>Lecanora muralis</i>	Muurschotelkorst	baksteen		a TNB
17	<i>Lecanora semipallida</i>	Witrandschotelkorst	beton		a TNB
18	<i>Lecidella elaeochroma</i>	Gewoon purperschaaltje	tak		a TNB
19	<i>Lecidella stigmatea</i>	Steenpurperschaaltje	beton		a TNB
20	<i>Lepraria incana</i>	Gewone poederkorst	meidoorn		a TNB
21	<i>Lepraria vouauxii</i>	Bleke poederkorst	baksteen		z TNB
22	<i>Melanelixia subaurifera</i>	Verstop-schildmos	tak		a TNB
23	<i>Opegrapha demutata</i>	0	baksteen	KH1371	?
24	<i>Paranectria oropensis</i>	Verdwaald meniezwammetje	Lepraria inc		p
25	<i>Parmelia sulcata</i>	Gewoon schildmos	tak		a TNB
26	<i>Peltigera rufescens</i>	Klein leermos	beton	KH1373	z KW
27	<i>Phaeophyscia orbicularis</i>	Rond schaduwmos	baksteen		a TNB
28	<i>Physcia adscendens</i>	Kapjesvingermos	baksteen		a TNB
29	<i>Physcia aipolia</i>	Gemarmerd vingermos	tak	KH1372	zz BE
30	<i>Physcia caesia</i>	Stoeprandvingermos	baksteen		a TNB
31	<i>Physcia tenella</i>	Heksenvingermos	baksteen		a TNB
32	<i>Polycauliona polycarpa</i>	Klein dooiermos	baksteen		a TNB
33	<i>Porina aenea</i>	Schors-olievlekje	es	KH1370	z TNB
34	<i>Pseudoschismatomma rufescens</i>	Verzonken schriftmos	es	KH1368	a TNB
35	<i>Punctelia jeckeri</i>	Rijpschildmos	tak		a TNB
36	<i>Rinodina oleae</i>	Donkerbruine schotelkorst	baksteen		a TNB
37	<i>Verrucaria macrostoma</i>	Bruine stippelkorst	beton		a TNB
38	<i>Xanthoria parietina</i>	Groot dooiermos	baksteen		a TNB

Zeldzaamheidsklassen	Nederlandse normen	nieuwe normen van 2011
zzz = uiterst zeldzaam	zz = zeer zeldzaam	z = zeldzaam
aaa = heel algemeen	aa = zeer algemeen	a = algemeen
0 = uitgestorven		
p = parasiet (geen zz)		
Rode Lijst-categorieën	OG=onvoldoende gegevens	OV-1 onregelmatige voortplanter
VN=Verdwenen in Nederland	EB = ernstig bedreigd	BE = bedreigd
KW = kwetsbaar	GE = gevoelig	TNB= thans niet bedreigd

Foto1: een landkaart met *Lecidella elaeochroma*!

Foto 2: *Pseudoschismatomma rufescens* (verzonken schriftmos).

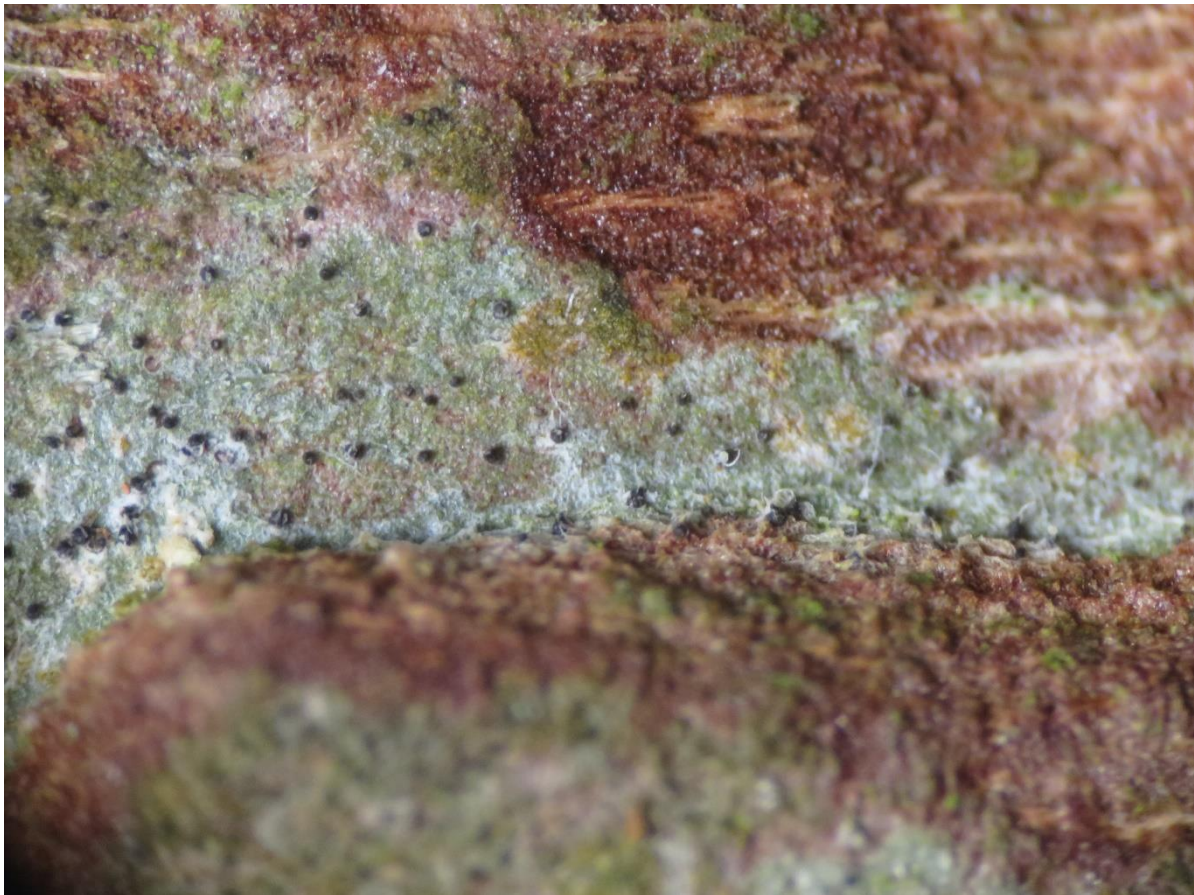

Foto 3: *Anisomeridium polypori* (schoorsteentje), met de witte uittredende pycnosporen.(Goed kijken!)

Foto 4: *Physcia aipolia* (gemarmerd vingermos), gemarmerd op de lobben.

Foto 5: *Opegrapha demutata* x 10 (geen Nederlandse naam) op oude steen en met witte rijp op de lirellen.

Foto 6: *Porina aenea* (schors-olievlekje) x30. Verschillende peritheciën lijken hun sporen uit te zenden.

Foto 7: *Peltigera rufescens* (klein leermos) smalle lobben hier met veel apotheciën op.

Foto 8: de donkere rhizinen van *Opegrapha rufescens*.

Foto 9: droge thallus van *Peltigera rufescens* x 30 met een impressie van het tomentum of de beharing..